

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 28. marts 2022

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 689 (MOF alm. del) stillet 28. februar efter ønske fra Kristian Pihl Lorentzen.

Spørgsmål nr. 689

”Naturstyrelsen lancerede i en pressemeddelelse 16. december 2020 et nyt stort naturprojekt - støttet af 15. Juni Fonden med 2,3 mio. kr. - omfattende afgræsning af hhv. et 220 ha. stort areal Vangså Hede syd for Klitmøller og et ca. 400 ha. stort område i Husby Klitplantage – begge steder kendt for deres særlige parabelklitter. Projektet skal bl.a. forbedre viden om helårsgræsningens effekter i klitnaturen, herunder valg af dyr, græsningstryk, arters sårbarhed m.m. og forbedre viden om græsningsprojekters påvirkning af rekreative og friluftsmæssige forhold. Projektet skulle følges af en ekspertgruppe med danske forskere. Vil ministeren give en status for projektet, herunder en nærmere redegørelse for de indvundne resultater? Ministeren bedes endvidere oplyse, hvorvidt disse resultater giver grundlag for, at der på kort sigt etableres op til 15 naturnationalparker med et samlet areal på i alt måske 25.000-30.000 hektar med helårsgræsning af udsatte dyr.”

Svar

Jeg har forelagt spørgsmålet Naturstyrelsen, som oplyser at:

”Siden Miljøministeriets pressemeddelelse af 16. december 2020 er der i Naturstyrelsen pågået planlægning og projektering af helårsgræsningsprojekterne i hhv. Vangså Hede for Klitmøller i Thy og i Husby Klitplantage i Vestjylland. I projektplanlægningen har det været prioriteret at inddrage eksperter samt inddrage lokalsamfundet og brugere for at høre om deres ønsker til projektet.

Som beskrevet i Miljøministeriets pressemeddelelse er danske forskere blevet inviteret til at deltage i en ekspertgruppe omkring helårsgræsningsprojekterne. Ekspertgruppen, sammensat af forskere fra Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, Københavns Universitet og SEGES, er kommet med input og har rådgivet Naturstyrelsen omkring græsningsmodel, herunder valg af dyr, arealafgræsning, publikum og monitoring (effektundersøgelser) m.m. Ekspertgruppen har bl.a. anbefalet, at der afgræsses på så store arealer som muligt, og gerne arealer med flere forskellige naturtyper, så dyrene kan veksle mellem forskellige naturtyper. Derudover er samgræsning anbefalet, dvs. at der græsses med flere dyrearter, samt at det skal være store planteædere. Endelig anbefales at vælge robuste dyreracer, og at græsningstrykket skal være lavt, da det er vinterens fødegrundlag, som bør være afgørende for, hvor mange dyr, der skal græsse i områderne.

Foruden oprettelsen af ekspertgruppen er der afholdt lokale dialogmøder om projektet i form af offentlige naturvandring, bilaterale møde med naboer, ryttere og andre lokale grupper. Som en del af projektet er der i sommeren 2021 udført en baselinemonitoring med henblik på at opnå grundigt kendskab til de to projektområders naturindhold og tilstand, før der udsættes dyr. Da

indsamlingen løber over en 5-årig periode med start i 2021, er der på nuværende tidspunkt endnu ikke indvundet resultater fra projektet.

Der er på nuværende tidspunkt opsat hegn i projektområdet ved Klitmøller, og der arbejdes på opsætning af hegn i Husby Klitplantage. Begge steder arbejdes der pt. på at finde en privat dyreholder, som gennem en græsningsaftale med Naturstyrelsen skal stå for afgræsning af områderne med robuste racer af heste og/eller kvæg. Det er planen, at der skal udsættes dyr i senforår/tidlig sommer 2022.”

Regeringen og aftalepartierne bag Natur- og biodiversitetspakken har den 24. marts 2022 besluttet placeringen af de ti nye naturnationalparker. Sammen med de fem allerede udpegede naturnationalparker vil de i alt 15 naturnationalparker have et samlet areal på ca. 25.000 ha, hvor naturen får plads til at udvikle sig på mere naturlige præmisser.

Da projekterne i Vangsø Hede og i Husby Klitplantage på nuværende tidspunkt er på et så tidligt stadium, at der endnu ikke er indvundet resultater, vil det ikke været muligt at anvende resultater fra projekterne i forbindelse med naturnationalparkerne. Anbefalingerne fra ekspertgruppen, som nævnt herover, kan dog videreføres i arbejdet med naturnationalparkerne, hvor Husby Klitplantage er en af de ti nye naturnationalparker.

På længere sigt vil overvågning i naturnationalparkerne medvirke til opsamling af erfaring og viden. Den løbende monitoring samt den 4-6 årige redegørelse af udviklingen i områderne vil kunne indgå i grundlaget for vurderingen af resultaterne af gennemførte tiltag samt behovet for evt. tilpasninger af forvaltningen i den enkelte naturnationalpark. I den forbindelse vil det være oplagt også at inddrage erfaringerne fra de omtalte projekter i relation til helårsgræsning.

Lea Wermelin

/

Charlotte Brøndum